

Najaarsrapportage 2016

Gemeente Eemsmond

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. De programma's	7
1.1 Wonen en Gebiedszaken	8
1.2 Demografie en leefbaarheid	9
1.3 Bestuurszaken	12
1.4 Economie en maatschappij	14
1.5 Infrastructuur en milieu	17
1.6 Dienstverlening en ondersteuning	19
2. Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en kostenplaatsen	20
3. Paragrafen	24
3.1 Rechtmatigheid	25
3.2 Grip op grote projecten	26
4. Reserves en voorzieningen	28
5. Investerings	31
6. Financiële gevolgen	33
7. Voorstellen	34
Verklaring van afkortingen	36
Bijlagen bij de najaarsrapportage	38

Inleiding

Voor u ziet u de Najaarsrapportage 2016, de tweede tussenrapportage van dit jaar. Met deze najaarsrapportage vindt een verdere actualisering plaats van de begroting 2016. De eerste actualisatie heeft plaatsgevonden bij de voorjaarsrapportage. De najaarsrapportage geeft een doorkijk naar de jaarrekening, waarbij deze naar de stand van de huidige informatie een bijstelling geeft in de budgetten.

In de najaarsrapportage zijn echter nagenoeg geen mutaties opgenomen vanuit het sociaal domein, en in het bijzonder de decentralisaties. Dit komt voort uit het feit dat de beschikking van het definitieve BUIG-budget nog niet is verkregen. Daarnaast wordt er op het moment van de verzending van de najaarsrapportage nog gewerkt aan de derde kwartaalrapportage Sociaal Domein. In deze rapportage zal mogelijk een voorzichtige prognose worden gegeven van de uitputting van de budgetten. Er is echter op dit moment nog onvoldoende informatie beschikbaar om in financiële zin de budgetten bij te stellen in de najaarsrapportage.

Niet alle kredieten worden conform de planning uitgegeven. Dit leidt ertoe dat uitgaven die gepland stonden voor 2016 in 2017 zullen plaatsvinden. In de praktijk blijkt dat het bij veel investeringen lastig is om in september al aan te geven welke uitgaven er in het restant van het jaar nog zullen worden geboekt. Vandaar dat we ook bij de Decemberrapportage terug zullen komen op de kredieten die in 2016 gedeeltelijk worden aangewend en de daarbij behorende incidentele bijstelling van de kapitaallasten en/of overheveling van de kapitaallasten naar 2017.

De begroting wordt voor de laatste keer gewijzigd op basis van cijfers tot half november via de decemberrapportage.

De najaarsrapportage is samengesteld op basis van de managementrapportages vanuit de afdelingen Beleid, Diensten, Ruimte en Staf. Per programma wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen/afwijkingen ten opzichte van de begroting/planning. Daarna volgt een samenvatting van de afwijkingen van de lasten en baten ten opzichte van de begroting, die vervolgens tot begrotingswijzigingen leiden. In de paragrafen wordt enkel over afwijkingen of belangrijke ontwikkelingen gerapporteerd. Zaken die lopen zoals afgesproken in de begroting of in eerdere rapportages worden in de najaarsrapportage niet benoemd. Ontwikkelingen binnen de reserves en voorzieningen zijn terug te vinden onder hoofdstuk 4 (Reserves en voorzieningen). Deze zijn daarom niet onder de betreffende programma's toegelicht.

De najaarsrapportage heeft een incidenteel overschot van € 85.402. Binnen de najaarsrapportage wordt € 589.672 toegevoegd aan de reserve jaarovergang. Per saldo is dit verwerkt in het resultaat.

Voorstel bestemming overschot najaarsrapportage

Het begrote saldo van de algemene reserve wijzigt als gevolg van bovenstaande voorstellen en bedraagt derhalve € 5.326.446, exclusief de ondergrens van € 1.815.000 in de algemene reserve. In hoofdstuk 4 Reserves en Voorzieningen vindt u een nadere uitwerking van de stand van de algemene reserve aan.

Incidenteel overschot

Per saldo is sprake van incidenteel overschot van € 85.402. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een aantal ontwikkelingen:

Omschrijving (voordelen/overschotten)	Programma	Lasten	Baten
Uitbetaling restant general Escrow	4		177.524
Minder kosten alternerend inzamelen a.g.v. lagere hoeveelheden	5	100.000	
Minder kosten i.v.m. terugloop werkzaamheden afvalcoördinator	5	50.000	
	Subtotaal		€ 357.524
Omschrijving (nadelen/tekorten)	Programma	Lasten	Baten
Bijstelling raming bouwleges a.g.v. achterblijvend aantal bouwaanvragen t.o.v. de primaire raming	1		101.970
	Subtotaal		€ 101.970

In dit overzicht zijn slechts de mutaties boven € 50.000 genoemd. De overige mutaties zijn niet opgenomen. Zie de bijlage voor de details van alle mutaties. Daarnaast zijn de mutaties die per saldo geen invloed hebben op het resultaat weggelaten, zoals bijvoorbeeld overhevelingen en reserve mutaties.

Structurele tekorten en overschotten

Verder laat de najaarsrapportage per saldo geen structureel tekort c.q. overschot zien. Voor zover er sprake is van structurele effecten zijn deze meegenomen in de begroting 2017.

Toelichting incidentele overschotten/tekorten

De incidentele tekorten en overschotten zijn kort benoemd in bovenstaande overzicht. In hoofdstuk 1 programma's 1 tot en met 6, hoofdstuk 2 algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien (ADM) en kostenplaatsen (KP) en hoofdstuk 4 reserves (Res) en voorzieningen is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

1. De programma's

In de programmabegroting 2016 zijn de programma's uitgewerkt, onder meer op basis van de vastgestelde Kaderplan 2016 en het coalitieakkoord 2014 - 2018. Bij elk programma wordt in deze rapportage op de begroting 2016 ingegaan en worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?
- Wat verandert in de kosten?

Bij veranderingen in de kosten hebben we alleen de grote wijzigingen toegelicht. Voor een overzicht met alle wijzigingen verwijzen we naar de bijlagen.

1.1 Wonen en Gebiedszaken

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Centrumvisie Uithuizen

Ook dit jaar worden er veel kosten gemaakt ten behoeve van de Centrumvisie Uithuizen. Vanuit het beschikbaar gestelde budget (totaal € 150.000) is in 2015 een bedrag van € 96.206 overgeheveld naar 2016 via de reserve jaarovergang. De aanwending van deze middelen in 2016 is verwerkt in deze najaarsrapportage.

Bouwleges

De verwachte opwaartse lijn van (ver)bouw heeft zich, als gevolg van economisch herstel, nog niet ingezet. Ook op de zakelijke markt is er minder beweging dan de afgelopen jaren. Dit alles leidt er toe dat wij de opbrengsten voor bouwleges met € 101.970 naar beneden zullen moeten bijstellen.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 1 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	116.382	15.000		101.970
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- Raming van de uitgaven (€ 96.206) voor het opstellen van de centrumvisie Uithuizen. Hier tegenover staat een vrijval vanuit de reserve jaarovergang. Derhalve heeft dit geen effect op het resultaat.
- overige kleine posten (€ 20.176)

Incidentele afname van de lasten door:

- Het proces inzake juridische- stedenbouwkundige- en onderzoekskosten m.b.t. bestemmingsplan megavarkensstallen kent een doorloop naar 2017. Voorgesteld wordt € 15.000 over te hevelen via de Reserve Jaarovergang.

Incidentele afname van de baten door:

- een bijstelling van de raming van de bouwleges als gevolg van een achterblijvend aantal bouwaanvragen t.o.v. de primaire raming (€ 101.970).

1.2 Demografie en leefbaarheid

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Onderwijshuisvesting: NSU

De ontwikkeling van de Nieuwe School Uithuizen (voorheen Brede School) is een complex en tijdrovend project. Met name de verschillende toetsingsmomenten aardbevingsgerelateerde kosten door de NAM werken significant vertragend.

Inmiddels is het aanbestedingstraject opgestart. De verwachting is dat de Nieuwe School Uithuizen in 2017 in gebruik kan worden genomen.

Boukemapark: beheer

Het Uitvoeringsplan Beheer Boukemapark is begin 2016 door het college vastgesteld. Dit plan dient als basis voor de doorontwikkeling van het beheer. De raad heeft in 2015 extra middelen ter beschikking gesteld ten behoeve van het beheer van het Boukemapark. Na de zomer van 2016 zijn de werkzaamheden en de daarmee samenhangende kosten geïnventariseerd. De uitkomsten daarvan zullen in de begroting van 2017 worden verwerkt.

Boukemapark: Strip en Roegte

De gemeenteraad heeft een besluit genomen over de voortgang van De Strip en de Roegte. Dit besluit is verder uitgewerkt en samen met het uitvoeringsplan Beheer Boukemapark gecommuniceerd met de fondsen. De fondsen nemen begin december een besluit over uitkering van budgetten.

Het aanbestedingsproces is inmiddels opgestart. Verwacht wordt dat na de winter gestart wordt met de realisatie van De Strip en de Roegte.

Leerlingenvervoer

Bij de aanvang van het schooljaar 2016/2017 tekent zich een toename af van 15% in het reguliere leerlingenvervoer. Het betreft de zogenoemde groep leerlingen die met de taxi naar school gaat, dit betreft 90% van het totale aantal leerlingen die gebruik maken van de regeling leerlingenvervoer. In november wordt duidelijk in hoeverre deze toename van invloed is op de gemeentelijke begroting. Op dit moment kan de toename nog worden opgevangen binnen het huidige budget.

Bovenop de reguliere kosten moet rekening gehouden worden met eventuele meerkosten voor het leerlingenvervoer van statushouders. Als het aantal statushouders toeneemt zullen ook de vervoerskosten toenemen. De hoogte van dit bedrag is lastig te voorspellen.

Leefbaarheid en sociale vitaliteit

De dorpen in de gemeente hebben de afgelopen maanden succesvol een beroep gedaan op verschillende NAM subsidies: Loket Leefbaarheid en Duurzaamheid en Leefbaarheid subsidie van de NAM. Een aantal dorpshuizen (Rottum, Kantens, Zandeweer) heeft een subsidie ontvangen voor verduurzaming van het pand via Elk Dorp Een Duurzaam Dak. Rottum heeft een subsidie van ruim € 50.000 ontvangen uit het project Dorpsvisies en Landschap. De gemeente is hierbij ondersteunend geweest.

Gemeentelijk vastgoed en aardgaswinning

Niet alleen de huizen in onze gemeente, maar ook gemeentelijke gebouwen hebben te lijden onder de gevolgen van aardgaswinning. De meest zichtbare hierbij is het gemeentehuis. Deze staat sinds de zomer van 2015 in de steigers. Vanuit efficiëntie overwegingen is het schadeherstel en de versterking gekoppeld aan renovatiewerkzaamheden die pas in de komende jaren zouden worden uitgevoerd. De gemeente moest daarom met de NAM in gesprek over de toedeling van de verschillende kosten. De werkzaamheden aan het gemeentehuis zijn in week 38 weer opgestart.

Het gemeentelijk dorps huis 't Schienvat in Kantens heeft via Elk Dorp Een Duurzaam Dak een subsidie ontvangen van € 26.000 o.a. voor zonnepanelen en ledverlichting, onder de voorwaarde dat de eigenaar ook verduurzaming toepast.

De werkzaamheden aan het overige gemeentelijk vastgoed verlopen volgens planning.

Sport- en gezondheidsbeleid

In december 2015 is zowel het sportbeleid als het gezondheidsbeleid vastgesteld. Voor de uitvoering hiervan zijn er GIDS-gelden (Gezond In De Stad) ontvangen. In 2017 ontvangen we nog eenmaal deze GIDS-gelden. Gezien de langere looptijd van deze beleidsplannen is het wenselijk dat dit geld beschikbaar blijft voor activiteiten in het kader van het sport- en gezondheidsbeleid voor de komende jaren. Daarom wordt voorgesteld om een deel van het budget mee te nemen naar 2017, het gaat om een bedrag van € 47.500.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 2 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	7.230	253.060	42.015	4.460
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- diverse kleinere wijzigingen (€ 7.230).

Incidentele afname van de lasten door:

- een verlaging van de kapitaallasten door minder uitgaven in 2016 op de investering 'Bouw onderwijshuisvesting 2013' (€ 175.000);
- het in 2016 niet besteden van alle middelen, die bestemd zijn voor activiteiten inzake het sportbeleid en gezondheidsbeleid. Voorgesteld wordt € 47.500 over te hevelen naar 2017 i.v.m. een langere looptijd van de beleidsplannen.
- diverse kleinere wijzigingen (€ 30.000)

Incidentele toename van de baten door:

- een vrijval vanuit de voorziening onderhoud onderwijshuisvesting t.g.v. de exploitatie (€ 42.000). Dit is een opvolging van een bevinding van onze accountant.

Incidentele afname van de baten door:

- het vervallen van de ouderbijdrage op jeugdzorg met ingang van 1 januari 2016 (€ 4.500).

1.3 Bestuurszaken

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Gemeentelijke herindeling

Eind september heeft de provincie de burgemeesters van de gemeenten Bedum, Winsum, De Marne en Eemsmond laten weten dat zij een goed startdocument over hun herindelingsplannen hadden aangeleverd, zowel qua inhoud als qua draagvlak. In het verlengde hiervan heeft het provinciebestuur aan de gemeentebesturen van BMWG gevraagd om voor 21 oktober 2016 hun voornemen tot de vorming van de BMWG- gemeente te bekrachtigen om vervolgens de ARHI procedure, zoals deze door de provincie was gestart, te beëindigen. Daarmee legt het provinciebestuur het initiatief en het vervolg in het kader van de wet ARHI terug bij de BMWG gemeenten. Het is de intentie om dit besluit gelijktijdig op 13 oktober a.s. aan de gemeenteraden van Bedum, de Marne, Winsum en Eemsmond voor te leggen. In het genoemde raadsbesluit van 13 oktober zal ook sprake zijn van een aanvullend budget voor de verdergaande voorbereidingen in 2017.

Wanneer de herindeling doorgang zal vinden, dan zullen we samen met de burgers stil willen staan bij het 'afscheid' van de gemeente Eemsmond. Hoe dit vorm kan worden gegeven, daarover wordt op dit moment nagedacht. In deze Najaarsrapportage is hier nog geen budget voor geraamd.

Veilig en Kansrijk Eemsmond – Eemsmond verbindt!

Voor 2016 is voorzien in een lumpsum vergoeding van € 270.000 euro die is gekoppeld aan de inspectie- en versterkingsopgave zoals deze aanvankelijk voor de tweede helft van 2016 door de NCG was gepland. De start van deze opgave is uitgesteld naar het vierde kwartaal. Als gevolg van dit uitstel zal een deel van deze lumpsumvergoeding mogelijk niet worden benut in 2016. Een voorstel voor overheveling van dit restant bedrag zal dan via de decemberrapportage plaatsvinden.

Omgevingswet

Op VTH gebied is sprake van belangrijke ontwikkelingen als het gaat om bijvoorbeeld de Omgevingswet, de veranderingen in het toetsen van plannen en de uitvoering (private toets). Medewerkers van organisaties die VTH taken uitvoeren moeten voldoen aan bepaalde eisen. Deze kwaliteitseisen hebben betrekking op de deskundigheid en ervaring van de medewerkers maar ook over de tijd die aan een taakonderdeel wordt besteed en de frequentie waarmee een bepaalde taak wordt uitgevoerd. Dit moet worden vastgelegd in een verordening kwaliteit VTH taken. De uitvoering van veel VTH taken is ondergebracht bij de Omgevingsdienst Groningen en de WO DEAL gemeenten. Alleen door samen te werken kan aan de eisen van formatie, frequentie en taakomvang worden voldaan.

Op provinciaal niveau is samengewerkt om een model verordening op te stellen. Voorstel was om deze uiterlijk 1 oktober door de raden vast te laten stellen. Omdat de contouren van de herindeling nog onvoldoende helder zijn en omdat dit van belang is voor de samenwerking op VTH gebied is met de provinciaal regisseur afgesproken dat de DEAL gemeenten de verordening op een later tijdstip vaststellen.

Door de Groninger gemeenten en Provincie is ook gewerkt aan de herziening van de WABO handhavingstrategie. Dit stuk zal na vaststelling aan uw raad worden bekend gemaakt.

De uitvoering van VTH taken verloopt grotendeels volgens plan. Daar waar achterstanden zijn gesignaleerd, worden deze in de loop van het jaar nog ingehaald. Op milieugebied is sprake van een aantal bijzondere dossiers die op zowel uitvoerend als op financieel vlak invloed hebben. Bij de voorjaarsnota is hiermee rekening gehouden.

De Omgevingsdienst heeft begin dit jaar een (zelf)evaluatie laten uitvoeren. Hieruit is naar voren gekomen dat de basis voor een efficiënte uitvoeringsorganisatie nog niet op orde is. Het bestuur heeft een verbeterplan gemaakt dat de komende jaren in uitvoering zal worden genomen. De raad is hier nauw bij betrokken geweest.

Brandweezorg

Om invulling te kunnen geven aan het project Brandweezorg Eemshaven is een multidisciplinaire werkgroep begonnen met het opstellen van een notitie over de manier waarop aan dit onderwerp op een goede manier vorm en inhoud gegeven kan worden. Vooruitlopend op het definitieve ontwerp heeft de Veiligheidsregio inmiddels twee zogeheten preventisten in het havengebied gestationeerd. Hun taken liggen vooral op het vlak van preventie, proactie, oefenen en kennis verbreden bij bedrijven in de haven. De "ambtelijke" werkgroep wordt bemenst door medewerkers van de VRG, de gemeente, de KNRM en het bedrijfsleven.

Borkum

In het kader van de stedenband met Borkum heeft het Feuerschiff Borkumriff een open dag gehad tijdens pre-DelfSail en heeft deelgenomen aan DelfSail. Dit is door beide gemeenten zeer op prijs gesteld. Tevens is er een kaart ontwikkeld waar de burgers en toeristen van Borkum op kunnen zien wat er in Uithuizen en Warffum is te doen qua winkels en musea. Tevens zijn er contacten gelegd met sportdorp Uithuizermeeden om een fietstocht te gaan organiseren voor de inwoners van Eemmond op Borkum.

Overig

Daarnaast is uitgebreid geparticipeerd in het project Delfsail.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 3 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	14.500	47.355		
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- diverse kleinere mutaties (€ 14.500)

Incidentele afname van de lasten door:

- een verlaging van de kapitaallasten als gevolg van minder uitgaven in 2016 op investeringen. 'Tijdelijke voorzieningen brandweer' (€ 47.355)

1.4 Economie en maatschappij

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Liquidatie General Escrow Fonds

Bij de verkoop van Essent aan RWE in 2009 is destijds tussen beide partijen een 'Escrow overeenkomst' afgesloten. Bij de tweede vrijval van het Escrow Fonds in oktober 2015 werd nog rekening gehouden met een restantbedrag voor claims van het RWE waar nog onderhandelingen over werden gevoerd. Bij de Decemberrapportage 2015 is ervan uitgegaan dat alle claims worden gehonoreerd. Na afwikkeling van de claims van RWE is nu het restantbedrag uitbetaald. De claims zijn lager uitgevallen. Dit betekent een incidenteel voordeel voor de gemeente Eemsmond van € 177.524.

Arbeidsmarkt in relatie tot aardbevingen

Binnen de colleges van de Eemsdeltagemeenten is grote zorg uitgesproken over deze ontwikkeling. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de maatschappelijke problematiek wanneer zoveel mensen voor wat betreft werk en inkomen langs de zijlijn staan. In de tweede plaats betekent het ook voor de gemeenten een zware financiële opgave wanneer steeds meer mensen een beroep op de bijstand moeten doen. Daarom is besloten om een strategische agenda voor deze arbeidsmarktproblematiek op te stellen. De aanpak van de arbeidsmarktproblematiek moet aansluiten op de kansen die de Economic Board zal gaan bieden. Inmiddels is er een tweetal stukken opgesteld, waarin geprobeerd wordt een antwoord te formuleren. In de eerste plaats gaat het om het "Referentiedocument Economic Board als basis voor een Uitvoeringsagenda" en in de tweede plaats om de eigenlijke "Uitvoeringsagenda".

In de Stuurgroep Eemsdelta zijn hierover de volgende afspraken gemaakt:

1. Er is bestuurlijk enthousiasme voor deze aanpak; neem met vaart de uitvoering ter hand.
2. Ga voor wat betreft het onderwijs ook via inhoudelijke cases met elkaar het gesprek aan.
3. Breng de portefeuillehouders Arbeidsmarkt goed in stelling.
4. Vraag de Economic Board om zich te buigen over de financiering van de business cases.
5. Leg hiervoor voor de zomer ambtelijk via Eemsdelta/EZ contact.
6. Doe ditzelfde vervolgens ook voor de zomer bestuurlijk, maar schaal daarvoor op naar G9-verband en zet dan die bestuurlijke delegatie in die kan rekenen op draagvlak van de G9.
7. Agendeer dit document in de Stuurgroep EA&I.

De gemeenten Eemsmond en Delfzijl hebben hiervoor een speciale medewerker aangetrokken. Deze medewerker moet de Uitvoeringsagenda op de verschillende tafels zien te krijgen en de financiering van de verschillende projecten daarmee agenderen en realiseren.

Voor de inhuur van deze medewerker is voor 2016 een bedrag geraamd van € 22.570.

Bedrijventerreinen Eemsmond

Op basis van de bedrijventerreinenvisie Eemsdelta 2035 wordt er op dit moment gewerkt aan een revitalisering van de bedrijventerreinen. Die uitwerking en de start van werkzaamheden zal op z'n vroegst in 2017 plaatsvinden. Voor de revitalisering van het bedrijventerreinen Uithuizen Noord zullen er ook infrastructurele wijzigingen nodig zijn rondom de provinciale weg. Hierbij zal er dan ook sprake moeten zijn van de medewerking van de provincie.

De uitbreiding van Edama is op dit moment niet nodig. Vanuit de markt is nu geen vraag. Op het moment dat de vraag naar bedrijventerreinen als Edama aantrekt zal een nieuwe afweging plaatsvinden.

Ontwikkelingen Breedband

De provincie Groningen, de Economic Board Groningen (EBG) en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) stellen samen een regeling van 40 miljoen euro beschikbaar voor de aanleg van snel internet in de provincie Groningen. De provincie Groningen stelt 30 miljoen euro beschikbaar in de vorm van een lening en de EBG en de NCG elk 5 miljoen in de vorm van een subsidie, specifiek voor de 9 gemeenten van het aardbevingsgebied. Met de regeling moeten Groningers die nu nog geen breedbandverbinding hebben ook kunnen profiteren van de voordelen van snel internet, waarbij het aardbevingsgebied als eerste wordt ontsloten. De regeling is bedoeld voor marktpartijen en bewonersinitiatieven die voor een groot aantal adressen tegelijk snel internet in de provincie willen aanleggen. Het doel is dat eind 2018 alle inwoners van de provincie kunnen beschikken over snel internet.

Toegang tot snel internet is van groot belang voor de leefbaarheid in de provincie Groningen. Ondernemers hebben een snel werkende internetaansluiting nodig om hun werk te kunnen doen. Nu komt het voor dat ondernemers hun werkzaamheden niet goed kunnen uitvoeren of scholieren hun huiswerk niet kunnen maken omdat het internet te traag is. Door ook op het platteland snel internet aan te bieden, blijft de hele provincie een aantrekkelijke plek om te wonen en te werken. Groningen is dan de eerste provincie in heel Nederland waar alle bewoners beschikken over snel internet.

Naar schatting hebben op dit moment 14.000 inwoners en bedrijven in de provincie nog geen toegang tot snel internet. Volgens berekeningen kost het ongeveer 57 miljoen euro om voor deze mensen een snelle internetverbinding beschikbaar te stellen. Door de hoge investeringskosten van snel internet in buitengebieden is het voor telecomaanhouders niet rendabel om dit in het buitengebied aan te leggen. Daarom stellen de provincie, de Nationaal Coördinator Groningen en de Economic Board Groningen hier samen 40 miljoen euro voor beschikbaar.

Eemshaven

Op dit moment wordt volop gebouwd aan het datacenter van Google. De bedoeling is dat in oktober de eerste fase gebruiksklaar is. ISG (de bouwer) is aan het bouwen met de volgende fase.

Nabij AG Ems is de helihaven voorzien. Momenteel loopt de vergunningsprocedure. Als deze goed wordt doorlopen zal een start worden gemaakt met de bouw van de start en landingsplaats en vervolgens een hal voor de helikopters.

De komst van een helihaven zal de concurrentiepositie van de Eemshaven versterken.

AZC

Op 14 juli 2016 is er een definitief besluit genomen voor de realisatie van een AZC nabij de rotonde aan de Havenweg. Voordat er gestart kon worden met de realisatie is het bericht gekomen vanuit het Rijk dat er geen AZC's meer gebouwd gaan worden. Dit vanwege het feit dat de instroom van vluchtelingen drastisch is afgenomen ten opzichte van de instroom van 2015. Dit betekent dat er geen AZC gerealiseerd gaat worden in onze gemeente.

In de voorbereiding zijn kosten gemaakt, zoals bijvoorbeeld de inzet van personeel, de uitvoering van een bewonersonderzoek en de organisatie van een informatieavond. Deze kosten zijn opgenomen in de lopende administratie. Op dit moment vinden er gesprekken plaats tussen het Rijk en de VNG over het vergoeden van gemaakte kosten. De verwachting is dat wij hier richting het einde van het jaar meer informatie over mogen verwachten.

Uitvoeringsorganisatie Werkplein Ability

De raden hebben de nieuwe GR op papier al in werking gezet. In de praktijk werken het werkplein Noord-Groningen en Ability ook al samen. Op de achtergrond wordt er hard gewerkt om de keuzes mbt de PIOFACH taken tussen de GR en de gemeenten helder te krijgen. De nieuwe GR is een organisatie die in opdracht van de gemeenten de uitvoering doet. Het kaderstellend en strategisch beleid ligt bij de vier gemeenten.

In de besluitvorming wordt veel tijd en aandacht besteed aan de vorm van de organisatie, de PIOFACH-taken en de verhouding tot de opdrachtgevende gemeenten. Dat is belangrijk en dat moet ook allemaal goed geregeld worden. Daarnaast en dat blijft wat meer buiten beeld wordt binnen de uitvoering al een tijd voorbereidingen getroffen hoe het beste invulling kan worden gegeven aan het dienstverleningsconcept. De indeling in sporen van zowel de doelgroep als de medewerkers en op welk wijze gebruik kan worden gemaakt van de infrastructuur van het werkbedrijf. Het Werkspoor en het Leerwerkspoor zijn al aardig uitgekristalliseerd. De samenwerking in de uitvoering tussen de verschillende onderdelen gaat goed. De contouren van de en uitvoeringsorganisatie zijn in de praktijk al zichtbaar.

Een grote uitdaging ligt in het Participatiespoor, waarbij ook duidelijk een relatie ligt naar alle andere onderdelen van het sociaal domein. De komende periode worden de mogelijkheden van alle klanten in het Participatiespoor in beeld gebracht en vastgelegd.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 4 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	22.570	19.080	195.524	
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- het beschikbaar stellen van het budget vanuit de reserve jaarovergang voor het 'project economie en arbeidsmarkt' (€ 22.570)

Incidentele afname van de lasten door:

- diverse kleine posten (€ 19.080)

Incidentele toename van de baten door:

- uitbetaling van het restantbedrag in het General Escrow Fonds (€ 177.500)
- meer eigen bijdrage die voor WMO-zorg wordt ontvangen (€ 18.000) a.g.v. voortschrijdend inzicht

1.5 Infrastructuur en milieu

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Alternerend inzamelen

Op 1 januari 2016 zijn we over gegaan naar het zogenaamde alternerende afvalinzameling-systeem. Dit betekent dat het restafval en gft-afval afkomstig uit huishoudens niet langer wekelijks opgehaald wordt, maar één keer in de twee weken. Hiernaast is tevens besloten om vanaf 1 januari 2016 niet langer bedrijfsafval in te zamelen.

Bij de besluitvorming werd uitgegaan van een besparing op de verwerkingskosten met betrekking tot restafval en uren inzet van personeel en materieel.

In 2016 zijn we de ingezamelde afvalstromen continue aan het monitoren om te kijken of de verwachte besparingen ook gehaald worden of dat er bijgestuurd moet worden.

De hoeveelheden met betrekking tot de afvalstromen zijn tijdens dit schrijven grotendeels bekend tot en met juli 2016. Het lijkt erop dat de verwachte besparingen gehaald gaan worden en dat er zelfs nog een grotere besparing gerealiseerd kan worden. Op dit moment willen we echter niet vooruitlopen op verwachte eindresultaten, omdat dit onderdeel is van de nog op te stellen evaluatie "alternerend inzamelen". Hiernaast hebben we ook te maken met verschillende neveneffecten door het invoeren van alternerend inzamelingsysteem en waardoor en waarvoor investeringsruimte nodig is. In separate voorstellen zal dit volgens de reguliere route worden afgestemd.

De evaluatie van het invoeren van het alternerende systeem verwachten we aan het begin van 2017. Begin 2017 zijn namelijk alle hoeveelheden van de afvalstromen van 2016 bekend.

Vaargeul Noordpolderzijl

Bij de behandeling van de kadernota is aangegeven dat er naar verwachting na het zomerreces meer duidelijkheid zou komen over een definitieve oplossing voor het baggerbezwaar in de vaargeul van Noordpolderzijl. Ondanks dat er stappen worden gezet is het op dit moment nog niet mogelijk om een structurele oplossing te presenteren die bij alle belanghebbende partijen op draagvlak kan rekenen. De komende maanden zal er met onze partners op dit dossier (provincie Groningen, waterschap Noorderzijlvest en het Groninger Landschap) gewerkt worden aan een voorkeursalternatief. We hopen dat dit voorkeursalternatief nog dit jaar gepresenteerd kan worden. Op het gebied van planning gaan wij er echter nog steeds van uit dat er in 2017 een start gemaakt kan worden met de uitwerking van een voorkeursalternatief.

Flexiheat

Het eindsymposium van Flexiheat vond plaats op 14 juni jl. De Eemshaven werd als casus niet behandeld op dit eindsymposium. Dit komt doordat in de loop van het proces Holland Malt zich heeft teruggetrokken (2015). Aangezien Holland Malt de beoogde afnemer van warmte was, bleek de urgentie verdwenen bij de overige partijen (GDF-SUEZ en TCN) om goed bij flexiheat betrokken te blijven.

Toch ligt het niet helemaal stil omtrent de eventuele ontwikkeling van een restwarmtenetwerk in de Eemshaven. In het Masterplan Utilities van GSP is nog steeds opgenomen goed naar de mogelijkheden van een restwarmtenetwerk te blijven kijken. De provincie is momenteel bezig met het opstellen van een provinciale kansenkaart met een doorkijk naar 2050. Met GSP is afgesproken dat we proberen het restwarmte verhaal van de Eemshaven hier verder in onder te brengen.

Tevens wordt er vanuit het ministerie van EZ en I&M momenteel onderzoek gedaan naar kansen die ruimtelijke ordening biedt voor de businesscase van warmtenetten. Vlak voor de zomervakantie zijn is ons gevraagd input te leveren, want de Eemshaven bleek te zijn aangemerkt als “geselecteerd voorbeeldproject”. Op basis van een inventarisatie wordt bij dit onderzoek gezocht naar de meest kansrijke voorbeeldprojecten ten aanzien van warmte in Nederland.

Rioleringswerkzaamheden

Voor 2016 hebben wij rioleringswerkzaamheden gepland aan de Hooilandseweg in Roodeschool en Oosteinde en aan de Meidoornweg in Uithuizermeeden. Deze werkzaamheden zouden gecombineerd worden met andere werkzaamheden in de omgeving, namelijk de herinrichting van de Hooilandseweg door de provincie Groningen en de versterkingsopgave in de Oranjebuurt in Uithuizermeeden. Door het verschuiven van de planning van onze samenwerkingspartners worden de geplande rioleringswerkzaamheden doorgeschoven naar 2017.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 5 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel Structureel		444.424		500

Incidentele afname van de lasten door:

- een overheveling van de kapitaallasten m.b.t. investering Boukemapark (€ 253.000)
- minder kosten voor alternerend inzamelen a.g.v. lagere hoeveelheden (€ 100.000)
- minder kosten i.v.m. terugloop werkzaamheden afvalcoördinator (€ 50.000)
- diverse kleinere mutaties (€ 41.000)

Incidentele afname van de baten door:

- In verband met de sluiting van het KCA depot kan de raming naar beneden bijgesteld worden (€ 500)

1.6 Dienstverlening en ondersteuning

Welke ontwikkelingen zijn er in wat we willen bereiken en doen?

Personeel en organisatie

Momenteel wordt hard gewerkt aan de implementatie van performance management waarin alle componenten van HR21 en competentie management samen komen. Voor 2016 is budget opgenomen voor het maken van een zogeheten vlootschouw. Het ligt nog steeds in de planning om die vlootschouw in de laatste maanden van 2016 te starten. Mocht dit niet of gedeeltelijk lukken, zal bij de decemberrapportage een budgettaire toelichting worden gegeven.

Zaakgericht werken

De invoering van Decos Join als basis voor een goed werkend zaakstelsel heeft vertraging opgelopen door personele omstandigheden. Verwachting is dat nog deze maanden een inhaalslag kan worden gemaakt ondermeer door een externe partij opdracht te geven voor digitalisering van dossiers. Ook op het gebied van digitalisering van bouwtekeningen alsmede personeelsdossiers wordt alle inzet gepleegd om dit jaar nog een slag te slaan. De budgetten die hiervoor zijn voorzien worden volgens planning nog in 2016 ingezet. Mocht dit om planningstechnische redenen niet mogelijk zijn, wordt hierop in de decemberrapportage teruggekomen.

ICT

Eind 2016 wordt invulling gegeven aan tijdelijk uitbreiding (tot aan de herindeling) van het team I en A waarmee tijd beschikbaar komt om meer te doen dan het slechts in de 'lucht' houden van het stelsel en gericht naar de toekomst kan worden gewerkt. Momenteel wordt hard gewerkt aan de implementatie van het informatiebeleidsplan. Op gebied van licentiebeheer is voor 2016 voorzien dat door kritische toepassing een deel van het budget kan vrijkomen.

KCC

Herijking van het dienstverleningsconcept inclusief aandacht voor E-dienstverlening is in afrondende fase. De aanschaf en implementatie van een KCC module is nog steeds voorzien voor 2016. Mocht dit om systeemtechnische redenen niet lukken, zal hierop bij de decemberrapportage worden teruggekomen.

Wat verandert in de kosten?

Baten en lasten

Voor programma 6 stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	20.000			
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- inhuur van externe deskundigheid voor ondersteuning bij bezwaar en beroep (€ 20.000). Deze ondersteuning is nodig als gevolg van een toename van het aantal bezwaarschriften in 2016 en voor vervanging en waarneming.

2. Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en kostenplaatsen

De algemene dekkingsmiddelen betreffen voornamelijk de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en reinigingsrechten, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's. Hier dekken ze voor een deel de kosten.

Ook voor de algemene dekkingsmiddelen worden diverse begrotingswijzigingen voorgesteld. Deze worden onderstaand toegelicht.

Daarnaast geldt dat ook voor diverse kostenplaatsen wijzigingen worden aangedragen. Deze werken, via de doorberekeningen naar meerdere producten, door in (bijna) alle programma's. De mutaties op de kostenplaatsen worden ook in dit hoofdstuk toegelicht.

Ontwikkelingen

Algemene uitkering

De algemene uitkering daalt met € 14.461. Dit is weliswaar gesplitst in incidentele en structurele mutaties (+ € 44.302 incidenteel en -/- € 58.800 structureel), maar in de najaarsrapportage is dit volledig incidenteel opgenomen. De structurele doorwerking is namelijk al opgenomen in de begroting 2017.

De integratie-uitkering Sociaal Domein neemt met € 1.422 toe; dit wijzigt ook aan de uitgavenkant (budgetneutraal ramen).

Er is sprake van positieve en negatieve mutaties op de algemene uitkering. Deze lichten we hieronder toe.

Positieve mutaties

- toename van het accres	+ € 86.500
- verhoogde asielinstroom: partieel effect en participatie en re-integratie	+ € 44.300
- aanpassing van de maatstaven (verhoging) lage inkomens, minderheden en klantenpotentieel o.b.v. informatie van het Rijk	+ € 25.600
- aanpassing van het aantal huishoudens (verhoging)	+ € 13.600
- hogere integratie-uitkering Sociaal Domein	+ € 1.400

Negatieve mutaties

- hogere correctie op de algemene uitkering a.g.v. hogere WOZ-waardes	-/- € 84.300
- afname van de ruimte tot het plafond BTW-compensatiefonds	-/- € 49.400
- lagere integratie-uitkering Wmo (huishoudelijke hulp)	-/- € 38.700

- diverse kleinere afwijkingen

-/- € 13.400

TOTAAL

-/- € 14.400

In de septembercirculaire wordt een positieve ontwikkeling van het accres ('samen trap op., trap af') vermeld. Het accres is op basis van de Miljoenennota positief bijgesteld.

In de algemene uitkering zijn de beschikbare middelen voor de verhoogde asielinstroom (decentralisatie-uitkering) voor 2016 toegekend en verdeeld op basis van de realisatiecijfers van het aantal gehuisveste vergunninghouders over het eerste halfjaar van 2016.

Een aantal maatstaven, zoals lage inkomens, minderheden en huishoudens zijn aangepast aan de actuele gegevens, zoals aangegeven door het Rijk. Dit leidt tot een hogere algemene uitkering.

De in de berekening van de algemene uitkering opgenomen WOZ-waardes zijn naar boven bijgesteld. Dit brengt een hogere correctie op de algemene uitkering met zich mee.

De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds en het bijbehorend plafond leiden tot een toe- of afname van de algemene uitkering. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 is de ruimte onder dit plafond afgenomen, waardoor de geplande toevoeging aan de algemene uitkering lager zal uitvallen.

Er is sprake van een verlaging van de Wmo 2015 in verband met de overheveling van huishoudelijke verzorging van Wlz-cliënten met een modulair pakket thuis. Dit is bij de meicirculaire per abuis gecorrigeerd op de integratie-uitkering Sociaal Domein, onderdeel Wmo 2015. Dit had echter ten laste gemoeten van de integratie-uitkering Wmo (met name huishoudelijke hulp). Dit is bij de septembercirculaire gecorrigeerd.

Afwijkingen lasten en baten

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Voor de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	46.772	4.791	5.590	20.051
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- het ramen van een stelpost voor hogere kosten als gevolg van een verhoogde asielinstroom (€ 44.302). Hier staat een vergoeding (via de algemene uitkering) tegenover.
- diverse kleinere posten (€ 2.470)

Incidentele afname van de lasten door:

- Lagere kosten voormalig personeel a.g.v. beëindigen WGA uitkering (€ 4.791)

Incidentele toename van de baten door:

- diverse kleinere wijzigingen (€ 4.650)

Incidentele afname van de baten door:

- Vervallen van rente a.g.v. het bereiken van de toegestane maximale hoogte van de reserve gladheidbestrijding (€ 2.180)
- Lagere algemene uitkering o.b.v. de septembercirculaire 2016 (zie ook onder Ontwikkelingen) met € 14.461.

Kostenplaatsen

Licentiekosten

In 2015 zijn er verschuivingen geweest binnen ons applicatielandschap. De licenties van een aantal applicaties zijn opgezegd en nieuwe verplichtingen zijn toen nog niet aangegaan. De opzeggingen betroffen onder andere een aantal applicaties voor Sociale Zaken, die ofwel niet meer gebruikt werden of die overgeheveld zijn naar de nieuwe samenwerkingsorganisatie. Inmiddels zijn er wel nieuwe licenties aangeschaft (bijvoorbeeld voor het beheren van de telefoontoestellen). Bovenstaande heeft tot gevolg dat er in 2016 een bedrag van € 43.000 niet besteed wordt binnen het budget voor Softwarelicenties.

Kosten kwijtschelding

Het budget kwijtschelding is fors hoger uitgevallen, doordat in 2016 een gewijzigd beleid is uitgevoerd. Dat betekent dat in 2016 het automatisch kwijtschelden van gemeentelijke lasten is toegekend aan de ons bekende cliënten die een uitkering op bijstandsniveau ontvangen. De daarbij gehanteerde norm is wat ruimer dan de norm die HEFpunt tot nu hanteerde. Bovendien bestaat de indruk dat er nu mensen onder de doelgroep vallen die voorheen nooit kwijtschelding hebben gevraagd terwijl ze daar wel recht op hadden. Voor 2017 zal echter worden voorgesteld om het beleid weer aan te passen naar het beleid van voor 2016, vooral omdat de beoogde administratieve verlichting door deze maatregel in het geheel niet is bereikt.

In de decemberrapportage wordt de definitieve stand van het budget opgemaakt.

Voor de kostenplaatsen stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	127.930	100.774		43.783
Structureel				

Incidentele toename van de lasten door:

- inhuur extra capaciteit P&C voor goede invulling vernieuwing BBV en zaken die blijven liggen (€ 50.400)
- extra benodigd budget voor sporthal De Mencke inzake herinrichting en achterstand schoonmaakwerkzaamheden (€ 20.000)
- diverse kleinere mutaties van tezamen € 57.530

Incidentele afname van de lasten door:

- een verlaging van de licentiekosten i.v.m. het opzeggen van een aantal licenties (€ 43.000);
- het beschikbare bedrag in 2016 voor 'energiebesparende maatregelen' aan gemeentelijke gebouwen niet geheel wordt besteed. Voorgesteld wordt het restant over te hevelen naar 2017 via de reserve jaarovergang (€ 26.272);
- diverse kleinere mutaties van tezamen € 31.502.

Incidentele afname van de baten door:

- Toevoeging contante waarde is 2% i.p.v. 4% (cf. notitie grondexploitaties) (€33.783)
- De lumpsumvergoeding van NCG inzake de aardbevingsproblematiek bedraagt voor 2016 € 270.000. Dat is €10.000 minder dan begroot.

Reserves

Voor de reserves stellen we de volgende begrotingswijzigingen voor:

	lasten		baten	
	toename	afname	toename	afname
Incidenteel	634.697	2.180	118.776	4.791
Structureel				

De verschillende wijzigingen staan per reserve nader toegelicht in hoofdstuk 4 Reserves en Voorzieningen.

3. Paragrafen

In de programmabegroting zijn tien paragrafen (waarvan zeven verplicht) opgenomen. Deze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten vanuit een bepaald perspectief. Eventuele bijzondere ontwikkelingen met betrekking tot de paragrafen worden in de volgende hoofdstukken uiteengezet.

3.1 Rechtmatigheid

Voortgang rechtmatigheidcontroles

In de bestuursrapportages dient gerapporteerd te worden over de voortgang en tussentijdse uitkomsten van de interne controlewerkzaamheden met betrekking tot rechtmatigheid. De afgelopen periode is een uitvoeringsplan Interne Controles opgesteld. Het is de bedoeling dat meerdere medewerkers van het team Planning & Control worden betrokken bij de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden. Om dit te kunnen realiseren zijn diverse voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. In de komende periode ligt de nadruk op het uitvoeren van de interne controles. De uitkomsten zullen opgenomen worden in de decemberrapportage.

3.2 Grip op grote projecten

Inleiding

Op 25 april 2013 is het onderzoeksrapport 'Grip op grote projecten' van de rekenkamercommissie Het Hoogeland besproken in de raad. Naar aanleiding van dit rapport is besloten om het college te verzoeken om in samenspraak met het presidium een kader voor de informatievoorziening van voorgenomen grote projecten nader vorm en inhoud te geven. Bij het vaststellen van het Kaderplan 2017-2020 heeft de gemeenteraad de kaders gesteld voor de nadere invulling van de verantwoording. Daar wordt in deze paragraaf gevolg aan gegeven.

Boukemapark

Doelstelling is het omvormen van het huidige afgesloten sportcomplex in Uithuizen tot een open spel, speel en leerpark waar ook ruimte beschikbaar komt voor de 3 basisscholen.

De gemeenteraad heeft het college de opdracht gegeven te onderzoeken op welke manier een versobering van de Strip en de Roegte kan worden uitgewerkt. Hiervoor moest in ieder geval overeenstemming met de architect komen over aanpassingen in zijn ontwerp. Vervolgens zijn de uitwerkingsmogelijkheden geïnventariseerd van een versobering en zijn deze uitgewerkt in keuzemogelijkheden om nog een bezuinigingsslag te kunnen maken, deze mogelijkheden zijn aan het college voorgelegd en daarover is een besluit genomen. Inmiddels zijn diverse fondsen aangeschreven ter verkrijging van bijdragen, de toekenning van middelen dient echter nog plaats te vinden.

Er zijn op dit moment geen risico's bekend. De financiële stand van zaken is op het moment van schrijven dat nog € 892.000 krediet beschikbaar is (inclusief € 210.000 vanuit Brede School voor infrastructurele maatregelen).

Brede School

De doelstelling is het realiseren van nieuwbouw voor basisschool de Brunwerd, Koning Willem-Alexander en De Schelp in het Boukemapark in Uithuizen tezamen als één nieuwe school.

Bekende risico's zijn: overschrijding raming voorbereidingskosten, voortgang voorbereidingsfase, bezwaren tegen bouwplan, indiening planschades, overschrijding raming bouwkosten, voortgang realisatiefase, onvoorziene meerwerkkosten, verschillende belangen scholen en gemeente.

In verband met vertraging in de voorbereiding/ontwerpfase loopt het totale project aanzienlijk langer door dan gepland. Dit betekent hogere kosten voor toezicht en begeleiding. Getracht wordt deze meerkosten te dekken uit mogelijk lagere aanbestedingskosten. Indien dit niet lukt zal zo spoedig mogelijk hiervan melding worden gemaakt in een eerstvolgende rapportage.

De inhoudelijke stand van zaken is op het moment van schrijven, dat omwille van het borgen van de projectstructuur is gekozen voor aanduiding van de volgende fasen:

- Voorbereiding
- Voorlopig ontwerpfase
- Definitief ontwerpfase

- Besteksfase
- Aanbesteding en gunning aannemer
- Uitvoeringsfase
- Gebruiksfase

Elke fase draagt unieke kenmerken in zich en verplicht tot starten, uitvoeren en al dan niet met besluitvorming, het afronden van werkzaamheden, alvorens door te gaan met de volgende fase. De belangrijkste stappen in het besluitvormingsproces zijn de reeds genomen raad en collegebesluiten en de besluitvorming die voortvloeit uit de aanbestedingsprocedures. De doorlooptijden zijn in een planning vertaald. Op basis van deze planning wordt ervan uit gegaan dat de school aan het einde van medio 2017 in gebruik genomen kan worden.

Het project bevindt zich op dit moment in de fase aanbesteding en gunning aannemer. De financiële stand van zaken is op het moment van schrijven dat van het beschikbare krediet van € 4.428.166 er € 683.495,- is uitgegeven.

Centrumvoorzieningen Uithuizen

Per 1 oktober is een subsidieaanvraag gedaan bij de provincie. De provincie geeft aan dat in november een beschikking kan worden afgegeven. Vervolgens zal aan de raad een voorstel worden gedaan over het beschikbaar stellen van krediet voor de uitvoering van (deel) plannen. Na besluitvorming zal sprake zijn van een project.

4. Reserves en voorzieningen

Wijzigingen op reserves en voorzieningen 2016

Reserves

De wijzigingen in de reserves hebben betrekking op:

Reserve Personeel

Als gevolg van het beëindigen van een WGA-uitkering (voormalig personeel) kan de onttrekking vanuit deze reserve naar beneden bijgesteld worden (€ 4.791).

Reserve gladheidbestrijding

Voorgesteld wordt de toevoeging van de rente (€ 2.180) te laten vervallen als gevolg van het bereiken van de maximaal toegestane hoogte van deze reserve.

Reserve onderwijshuisvesting

De voorziening onderwijshuisvesting voldoet niet meer aan de voorwaarden die aan een voorziening worden gesteld in het kader van het BBV. Voorgesteld wordt de voorziening onderwijshuisvesting te laten vervallen en het restantbedrag vrij te laten vallen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting (€ 40.375).

Reserve jaarovergang

In de reserve jaarovergang zit vanuit 2015 nog een budget van € 45.000 voor het project economie en arbeidsmarkt. Voorgesteld wordt om van dit budget in 2016 € 22.570 beschikbaar te stellen.

In de reserve jaarovergang zit vanuit 2015 nog een budget van € 96.206 voor Centrumvisie Uithuizen. Voorgesteld wordt om dit budget in 2016 beschikbaar te stellen.

De budgetten die moeten worden overgeheveld van 2016 naar 2017 worden aan deze reserve toegevoegd. Het totale bedrag van de over te hevelen budgetten bedraagt: € 589.672 (toename lasten). Voorgesteld wordt onderstaande budgetten over te hevelen van 2016 naar 2017 via de reserve jaarovergang.

Over te hevelen naar 2017 via reserve jaarovergang	
Salariskosten periode 01-01-2017 t/m 28-02-2017 beheerder sportaccommodatie	€ 6.257
Inhuur periode 01-01-2017 t/m 28-02-2017 medewerker P&C	€ 5.546
Het proces inzake juridische- stedenbouwkundige- en onderzoekskosten m.b.t. bestemmingsplan megavarkensstallen kent een doorloop naar 2017. Voorgesteld wordt € 15.000 over te hevelen via de Reserve Jaarovergang.	€ 15.000
Verlaging kapitaallasten a.g.v. minder uitgaven in 2016 op invest. 'Bouw onderwijshuisvesting 2013	€ 175.353
In 2016 zullen niet alle middelen die bestemd zijn voor activiteiten inzake het sportbeleid en gezondheidsbeleid worden besteed. Voorgesteld wordt € 47.500	€ 47.500

over te hevelen naar 2017 i.v.m. langere looptijd van de beleidsplannen.

Verlaging kapitaallasten a.g.v. minder uitgaven in 2016 op investering 'Tijdelijke voorzieningen brandweer'	€ 47.355
Een deel van de werkzaamheden t.b.v. essentaksterfte dient nog in 2017 plaats te vinden. Voorgesteld wordt het restant van het budget via de RJO over te hevelen naar 2017	€ 13.000
Overheveling kapitaallasten investering Boukemapark	€ 253.389
Het bedrag dat in 2016 beschikbaar is voor 'energiebesparende maatregelen' aan gemeentelijke gebouwen wordt niet geheel besteed. Voorgesteld wordt het restant over te hevelen naar 2017 via de reserve jaarovergang.	€ 26.272
Totaal	€ 589.672

Via een begrotingswijziging worden deze budgetten in 2017 geheel of gedeeltelijk weer toegevoegd aan de Begroting 2017.

De begrote stand van de reserve komt met bovenstaande wijzigingen uit op € 2.932.871.

Algemene reserve

Het begrote saldo van de Algemene reserve wijzigt met de gevolgen uit deze najaarsrapportage.

Omschrijving	Bedrag
Stand Algemene reserve na begrotingswijziging nr. 12	7.051.394
mutaties najaarsrapportage	
- <i>toevoeging incidenteel resultaat</i>	85.402
- <i>correctie op rentetoevoeging</i>	4.650
Totaal	7.141.446
Ondergrens	1.815.000
	5.326.446

Voorzieningen

De wijzigingen in de voorzieningen hebben betrekking op:

Voorziening Baggerplan

De kosten voor de oplevering van het definitief rapport Baggerplan 2016 – 2025 vallen 10% hoger uit (€ 812). Er hoeft geen extra dotatie aan de voorziening plaats te vinden.

Voorziening Spoorlijn

De bijdrage (in termijnen) ten behoeve van de realisatie van de spoorlijn tussen Roodeschool en de Eemshaven wordt ten laste van deze voorziening geboekt. De bijdrage in 2016 is € 400.000. Ook dit leidt niet tot een extra dotatie aan de voorziening; het opgenomen budget hierin is voldoende hoog.

Voorziening onderwijshuisvesting

Als gevolg van de overheveling van de bekostiging voor buitenonderhoud naar de schoolbesturen heeft de gemeente geen meerjarig onderhoudsplan onderwijshuisvesting meer. Voor het hanteren van een voorziening is een onderhoudsplan een voorwaarde. Voorgesteld wordt de voorziening onderwijshuisvesting te laten vervallen en het restantbedrag vrij te laten vallen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting (€ 40.375).

Voorziening onderhoud wegen

De kosten voor onderhoud wegen in 2016 vallen lager uit (€ 100.000), omdat een gedeelte van het herstraatwerk in 2017 wordt gedaan. De voorziening kan niet voor dit deel vrij vallen.

Voorziening tekorten exploitaties

De voorziening tekorten exploitaties bestaat uit drie onderdelen:

- tekorten exploitaties (gronden in exploitaties)
- tekorten exploitaties (woonrijp maken)
- tekorten exploitaties (Niet In Exploitatie Genomen Gronden, NIEGG)

Het gedeelte van deze voorziening (NIEGG) vervalt, omdat de gronden die voor inwerkingtreding van de nieuwe notitie grondexploitaties 2016, werden geclassificeerd als NIEGG, met ingang van het begrotingsjaar 2016 tegen dezelfde boekwaarde moeten worden geclassificeerd als materiële vaste activa (€ 4.901.392).

De waarde van de voorziening (€ 3.841.627) wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van de voormalige NIEGG, zodat de boekwaarde van deze gronden € 1.059.765 bedraagt.

Verder wordt voorgesteld om van het gedeelte van het woonrijp maken een aparte voorziening te maken en het bijbehorend bedrag van € 579.065 van de voorziening tekorten exploitaties over te hevelen naar de voorziening woonrijp maken gronden.

Deze voorziening is ingesteld ter dekking van de kosten van het woonrijp maken van het exploitatieplan De Laan Zuid, dat is opgenomen onder MVA

Conform de notitie grondexploitaties is de toevoeging van de contante waarde 2% i.p.v. 4%. (verlaging van de baten met €33.783)

5. Investerings

Wijzigingen op de activa 2016

Niet alle kredieten worden conform de planning uitgegeven. Dit leidt ertoe dat uitgaven die gepland stonden voor 2016 in 2017 zullen plaatsvinden. De raming van de bijbehorende kapitaallasten is gebaseerd op het volledig uitgeven van het krediet. Bij de Najaarsrapportages in voorgaande jaren werd al gekeken naar de verwachte uitgaven op de investeringen in het jaar en de kapitaallasten op de producten (incidenteel) bijgesteld.

Hieronder vind u een overzicht van de kredieten , die in 2016 gedeeltelijk worden aangewend.

Invest.nr.	omschrijving	vervallen afschrijving	vervallen rente	vervallen kapitaallasten
7120.0019	Tijdelijke voorzieningen brandweer(2014)	46.237	1.118	47.355
7210.0096	fietspadenplan 2e fase (2010)	1.651	4.886	6.537
7210.0022	Duurzaam veilig (2013)	1.042	2.808	3.850
7211.0023	Duurzaam veilig (2014)	1.706	4.821	6.528
7560.0016	kwaliteitsverbetering NPZ	1.656	4.464	6.120
7560.0028	Bladzuiger (2014)	4.569	221	4.790
7900.0007	Trilwals (2015)	2.739	221	2.960
7900.0006	GB: bulkwagen (2014)	2.750	199	2.949
		62.350	18.739	81.088

Het krediet 'Bouw onderwijshuisvesting' is in 2016 gedeeltelijk aangewend. De kapitaallasten (€ 175.353) vallen in 2016 incidenteel vrij. Voorgesteld wordt om dit bedrag via de reserve jaarovergang over te hevelen naar 2017 om het bedrag beschikbaar te houden voor de dekking van incidentele kosten die in de komende jaren worden gemaakt bij de bouw van de Brede school.

Het krediet 'Boukemapark' is een investering met maatschappelijk nut dat in één keer wordt afgeschreven. Dit betekent dat het volledige bedrag van de kapitaallasten incidenteel is begroot op het betreffende product. Ook voor deze investering geldt dat het budget niet volledig in 2016 wordt uitgegeven.

Voorgesteld wordt om de vervallen kapitaallasten in 2016 van deze investering via de reserve jaarovergang over te hevelen naar 2017.

In deze Najaarsrapportage worden verder nog onderstaande investeringen gewijzigd:

Trilwals/houtversnipperaar

De vervanging van de trilwals hoeft niet plaats te vinden. Voorgesteld wordt vanuit dit krediet € 15.000 toe te voegen aan het krediet 'houtversnipperaar', omdat deze investering te laag in de begroting is opgenomen.

De investering Trilwals wordt met € 27.389 verlaagd, waarvan een bedrag van € 15.000 wordt overgeheveld naar de investering houtversnipperaar, zodat het bedrag van deze investering € 31.195 wordt.

Gronden voormalig NIEGG

De gronden die voor inwerkingtreding van de nieuwe notitie grondexploitaties 2016, werden geclassificeerd als NIEGG, moeten met ingang van het begrotingsjaar 2016 tegen dezelfde boekwaarde worden geclassificeerd als materiële vaste activa (€ 4.901.392). Er is hiervoor een nieuw actief aangemaakt. Het bedrag van deze voormalige niet in exploitatie genomen gronden wordt vanuit de balanspost NIEGG overgeboekt naar het nieuw aangemaakte actief, waardoor deze gronden onder de materiële vaste activa in de balans worden opgenomen.

Het gedeelte van de voorziening tekorten exploitaties voormalige NIEGG (De Laan Zuid en Scherphorn Zuid) valt vrij ten gunste van het actief 'voormalige NIEGG' (€ 3.841.627) zodat de boekwaarde van het nieuwe actief per 1 januari 2016 € 1.059.765 is.

Gronden in erfpacht

Omdat de gronden in erfpacht ook onder de materiële vaste activa moeten worden opgenomen is hier ook een actief voor aangemaakt met een bedrag van € 78.701. Dit bedrag wordt eveneens van de 'oude' balanspost overgeboekt naar het nieuw aangemaakte actief.

Exploitatie-opzetten

In mei van dit jaar zijn de geactualiseerde grondexploitatieopzetten vastgesteld, de gevolgen hiervan zijn toen niet in de begroting meegenomen. In deze najaarsnota worden de wijzigingen alsnog opgevoerd via kapitaalverstrekkings op de 3 afzonderlijke investeringen. Hiervoor verwijzen naar de bijlage raadsmutaties. Dit heeft verder geen gevolgen voor het resultaat van de gemeentelijke begroting.

6. Financiële gevolgen

De najaarsrapportage laat de volgende resultaten zien:

Overschot aan incidentele middelen in 2016	€	85.402
Wijziging in structurele middelen in 2016		n.v.t.
De stand van de post onvoorzien structureel	€	15.000

7. Voorstellen

Wij stellen voor akkoord te gaan met de najaarsrapportage en de onderstaande mutaties.

Bestemming van het incidentele overschot

Voorgesteld wordt om het incidentele overschot (€ 85.402) toe te voegen aan de algemene reserve.

Overige voorstellen

Reserve jaarovergang

Voorgesteld wordt een totaalbedrag van € 589.672 over te hevelen posten van 2016 naar 2017, via de reserve jaarovergang.

Voorgesteld wordt € 22.570 beschikbaar te stellen vanuit het budget van de Reserve jaarovergang voor het Project economie en arbeidsmarkt.

Voorgesteld wordt € 96.206 beschikbaar te stellen vanuit het budget van de Reserve jaarovergang voor de Centrumvisie Uithuizen.

Reserve personeelsbeleid

Voorgesteld wordt om de geraamde onttrekking te verlagen met € 4.791 als gevolg van het beëindigen van een WGA uitkering.

Algemene reserve

Als gevolg van een hogere stand van de voorziening per 1-1-2016 (verwerking controlebevinding accountant), dient voor dit verschil meer rente toegevoegd te worden aan de algemene Reserve. Voorgesteld wordt € 4.650 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Reserve onderwijshuisvesting

De voorziening onderwijshuisvesting voldoet niet meer aan de voorwaarden die aan een voorziening worden gesteld in het kader van het BBV. Voorgesteld wordt de voorziening onderwijshuisvesting te laten vervallen en het restantbedrag vrij te laten vallen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting (€ 40.375).

Reserve gladheidsbestrijding

Voorgesteld wordt de toevoeging van de rente (€2.180) te laten vervallen als gevolg van het bereiken van de maximaal toegestane hoogte van deze reserve.

Investeringsen

Voorgesteld wordt vanuit de investering 'Trilwals' (gemeentewerf) € 15.000 toe te voegen aan de investering 'Houtversnipperaar'(gemeentewerf); het restant van de investering 'Trilwals' (€ 12.389,-) kan vervallen.

Voorgesteld wordt de NIEGG (Niet In Exploitatie Genomen Gronden) op basis van nieuwe voorschriften op te nemen onder materiële vaste activa op de balans en het gedeelte van de voorziening tekorten exploitaties (De Laan Zuid en Scherphorn Zuid) vrij te laten vallen ten gunste van dit actief (€ 3.841.627) zodat de boekwaarde van het nieuwe actief per 1 januari 2016 € 1.059.765 is.

Voorgesteld wordt op basis van gewijzigde voorschriften ook de gronden in erfpacht op te nemen onder de materiële vaste activa (€ 78.701).

Verklaring van afkortingen

3D	3 Decentralisaties: AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet
AB	Algemeen Bestuur
ADM	Algemene Dekkings Middelen
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BHV	Bedrijfshulpverlening
BMWE	Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond
BoS	Bieb Op School
BRN	Brandweer Rayon Noord
BSU	Brede School Uithuizen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CdK	Commissaris van de Koning
CER	Compensatie Eigen Risico (zorgverzekeringswet)
DEAL	Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum
EZ	Economische Zaken
GS	Gedeputeerde Staten
ICT	Informatie, Communicatie en Technologie
i-NUP	implementatie Nationaal Uitvoerings Plan dienstverlening e-overheid
Iv3	Informatie voor derden
KCC	Klant Contact Centrum
KP	Kostenplaatsen
LV/BRK	Landelijke Voorziening Basis Registratie Kadaster
LV/ NHR	Landelijke Voorziening Nieuw Handels Register
LV/WOZ	Landelijke Voorziening Waarde Onroerende Zaken
LTS	Lagere Technische School
NGT	Noord Gas Transport
NZV	waterschap Noorderzijlvest
OBS	Openbare Basis School
OZB	Onroerende Zakenbelasting
PGB	Persoons Gebonden Budget
POP	Provinciaal Omgevingsplan
Res	Reserve
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VPB	Vennootschapsbelasting
VR/VRG	Veiligheidsregio
WAZO-uitkering	Wet Arbeid en Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning

WO	Werk Organisatie
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WTCG	Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten
ZIN	Zorg in Natura

Bijlagen bij de najaarsrapportage

Gemeente Eemsmond

Per programma

		mutatie 2016 - najaar	
		lasten	baten
1: W&G	incidenteel	101.382	-101.970
	structureel	0	0
	<i>Tekort incidenteel</i>	203.352	0
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
2: D&L	incidenteel	-245.830	37.555
	structureel	0	0
	<i>Overschot incidenteel</i>	0	283.385
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
3: BZ	incidenteel	-32.855	0
	structureel	0	0
	<i>Overschot incidenteel</i>	0	32.855
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
4: E&M	incidenteel	3.490	195.524
	structureel	0	0
	<i>Overschot incidenteel</i>	0	192.034
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
5: I&M	incidenteel	-444.424	-500
	structureel	0	0
	<i>Overschot incidenteel</i>	0	443.924
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
6: D&O	incidenteel	20.000	0
	structureel	0	0
	<i>Tekort incidenteel</i>	20.000	0
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
Alg.dekkingsmidd.	incidenteel	41.981	-11.991
	structureel	0	0
	<i>Tekort incidenteel</i>	53.972	0
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
Reserves	incidenteel	632.517	113.985
	structureel	0	0
	<i>Tekort incidenteel</i>	518.532	0
	<i>Overschot structureel</i>	0	0
Kostenplaatsen	incidenteel	27.156	-43.783
	structureel	0	0
	<i>Tekort incidenteel</i>	70.939	0
	<i>Overschot structureel</i>	0	0

Mutaties Na jaarsrapportage 2016				-/- = daling			
	product	categorie	omschrijving	mutatie 2016		I/S	Overheveling
				lasten	baten		naar 2017
							RJO
1: W&G	4810.5000	433.103	Het proces inzake juridische- stedenbouwkundige- en onderzoekskosten m.b.t. bestemmingsplan megavarkensstallen kent een doorloop naar 2017. Voorgesteld wordt € 15.000 over te hevelen via de Reserve Jaarovergang.	15.000-		i	15.000
	4810.5000	433.100	Budget voor plankosten 'Centrumvisie Uithuizen', beschikbaar gesteld vanuit RJO	96.206		i	
	4820.5100	431.000	In verband met het stoppen van basis onderwijs in OBS de Schutsluis (Oldenzijl) komt de rekening 'energielasten' voor rekening van de gemeente	3.000		i	
	4820.5100	434.101	In verband met het stoppen van basis onderwijs in OBS de Schutsluis (Oldenzijl) komt de rekening 'gemeentelijke belastingen' voor rekening van de gemeente	3.000		i	
	4830.5580	433.311	Kosten ten behoeve van sanering Nijverheidsweg	5.000		i	
	4830.5580	461.000	Rentekosten 'voormalig NIEGG' en 'gronden in erfpacht' a.g.v. herrubricering naar materiele vaste activa (vernieuwing BBV)	9.176		i	
	4823.5300	834.800	Bijstelling raming bouwleges a.g.v. achterblijvend aantal bouwaanvragen t.o.v. de primaire raming.		101.970-	i	
2: D&L							
	4421.1500	461.000	Verlaging kap.Istl.agv minder uitgaven in 2016 op invest. 'Bouw onderwijshuisvesting 2013'	175.353-		i	175.353
	4480.2150	860.455	Vrijval voorziening onderhoud onderwijshuisvesting t.g.v. de exploitatie (opvolging bevinding van accountant)		42.015	i	
	4480.2150	434.341	Bijramen kosten voor beveiligingsinstallatie OBS Warffum welke voorheen rechtstreeks uit voorziening onderwijshuisvesting werden gedekt	1.640		i	
	4441.1910	434.101	Lagere compensatie OZB belastingen HHC	13.000-		i	
	4677.2000	842.142	Met ingang van 1 januari 2016 is de ouderbijdrage op jeugdzorg komen te vervallen.		4.460-	i	
	4530.2500	434.446	In 2016 zullen niet alle middelen die bestemd zijn voor activiteiten inzake het sportbeleid en gezondheidsbeleid worden besteed. Voorgesteld wordt € 47.500 over te hevelen naar 2017 i.v.m. langere looptijd van de beleidsplannen.	47.500-		i	47.500
	4510.2300	442.450	De subsidie aan Biblionet is voor 2016 lager beschikt dan in de primaire begroting was opgenomen.	10.000-		i	
	4540.2700	442.500	Er zijn vanuit het subsidiebudget kunstbeoefening in 2016 minder subsidies toegekend a.g.v. minder aanvragen.	7.207-		i	
	4672.2000	442.232	Bijstelling uitgavenbudget Jeugd i.v.m. wijziging integratie-uitering Sociaal Domein (septembercirculaire 2016)	5.590		i	
3: BZ							
	4120.0410	461.000	Verlaging kap.Istl.agv minder uitgaven in 2016 op invest. 'Tijdelijke voorzieningen brandweer'	47.355-		i	47.355
	4001.0010	434.372	Bijraming inzake 'deelname dag van de democratie'	3.500		i	
	4822.5310	442.426	Hogere bijdrage ODG ivm terugdraaien efficiencykorting	6.000		i	
	4120.0400	442.410	Hogere bijdrage VRG ivm aanpassing verdeling	5.000		i	
4: E&M							
	4310.1235	430.000	Beschikbaar stellen van het budget vanuit de reserve jaarovergang voor het 'project economie en arbeidsmarkt'.	22.570		I	
	4330.1000	857.001	Uitbetaling restant general Escrow		177.524	I	
	4670.3820	442.500	Er zijn vanuit het subsidiebudget ouderenbeleid in 2016 minder subsidies toegekend a.g.v. minder aanvragen.	2.272-		i	
	4670.3910	434.300	In de primaire begroting is met een hoger bedrag voor verzekeringspremie rekening gehouden.	1.222-		i	
	4670.3910	442.520	Er is vanuit het buurtbudget in 2016 minder subsidies toegekend a.g.v. minder aanvragen.	4.530-		i	
	4330.1000	461.000	Verlaging rentekosten agv vrijval escrowovereenkomst, waar bij het opstellen van de begroting 2016 nog geen rekening mee was gehouden	6.888-		i	
	4672.1000	442.230	Bijstelling uitgavenbudget WMO (begeleiding) i.v.m. wijziging integratie-uitering Sociaal Domein (septembercirculaire 2016)	2.969-		i	
	4611.3600	442.465	Bijstelling uitgavenbudget Participatie i.v.m. wijziging integratie-uitering Sociaal Domein (septembercirculaire 2016)	1.199-		i	
	4667.1000	842.142	Voortschrijdend inzicht toont aan dat er meer eigen bijdrage voor WMO-zorg wordt ontvangen.		18.000	i	

5: I&M						
	4210.0700	461.000	Verlaging kap.Istl.agv minder uitgaven in 2016 op invest. 'Duurzaam veilig 2013 en 2014' en 'fietspadenplan 2e fase'	16.915-	i	
	4560.3002	434.460	Een deel van de werkzaamheden tbv essentaksterfte dient nog in 2017 plaats te vinden. Voorgesteld wordt het restant van het budget via de RJO over te hevelen naar 2017	13.000-	i	13.000
	4531.2530	461.000	Overheveling kap.Ist.invest.Boukemapark	253.389-	i	253.389
	4560.3030	461.000	Verlaging kap.Istl.agv minder uitgaven in 2016 op invest. 'kwaliteitsverbetering NPZ'	6.120-	i	
	4721.4515	434.503	In verband met de sluiting van het KCA depot kan de raming naar beneden bijgesteld worden	5.000-	i	
	4721.4515	834.706	In verband met de sluiting van het KCA depot kan de raming naar beneden bijgesteld worden	500-	i	
	4721.4525	442.472	Minder kosten alternerend inzamelen a.g.v. lagere hoeveelheden	100.000-	i	
	4721.4525	442.472	Minder kosten i.v.m. terugloop werkzaamheden afvalcoördinator	50.000-	i	
6: D&O						
	4002.0140	434.371	Inhuur externe deskundigheid ondersteuning bezwaar en beroep	20.000	i	
Algemene dekkingsmiddelen						
	4914.5700	822.001	Herrekening rente n.a.v. werkelijke stand per 31-12-2015 (rekening)		4.650	i
	4914.5700	822.001	Vervallen rente a.g.v. bereiken toegestane maximale hoogte		2.180-	i
	4922.6010	400.600	Raming stelpost inzake hogere kosten voor verhoogde asielinstroom (partieel effect en participatie en re-integratie). Hiervoor ontvangt de gemeente een bijdrage in de algemene uitkering (septembercirculaire).	44.302	i	
	4921.5900	841.100	Lagere algemene uitkering o.b.v. septembercirculaire 2016		15.883-	i
	4923.5900	841.130	Wijziging integratie-uitkering Sociaal Domein o.b.v. septembercirc. (WMO)		2.969-	i
	4923.5900	841.131	Wijziging integratie-uitkering Sociaal Domein o.b.v. septembercirc. (Jeugd)		5.590	i
	4923.5900	841.132	Wijziging integratie-uitkering Sociaal Domein o.b.v. septembercirc. (Participatie)		1.199-	i
	4922.6010	412.000	Lagere kosten voormalig personeel a.g.v. beëindigen WGA uitkering	4.791-	i	
	4960.6100	461.000	Herrekening rente en vervallen rente n.a.v. werkelijke stand per 31-12-2015 (rekening)	2.470	i	
Reserves						
	4980.6020	860.901	Beschikbaar stellen van het budget vanuit de RJO voor 'project economie en arbeidsmarkt'		22.570	i
	4980.6020	860.901	Beschikbaar stellen van het budget vanuit de RJO voor 'Centrumvisie Uithuizen'		96.206	i
	4980.6020	460.980	verhoging rente a.g.v. werkelijke stand voorziening dubieuze debiteuren op 1-1-2016 (rekening 2015)	4.650	i	
	4980.6020	460.980	Vervallen rente a.g.v. bereiken toegestane maximale hoogte reserve gladheidbestrijding	2.180-	i	
	4980.6020	460.401	toevoeging vrijval voorziening onderwijshuisvesting t.g.v. reserve onderwijshuisvesting	40.375	i	
	4980.6020	860.005	Lagere onttrekking reserve Personeelsbeleid a.g.v. beëindigen WGA uitkering		4.791-	i
	4980.6020	460.901	Toevoeging overgehevelde posten van 2016 naar 2017 via de RJO	589.672	i	

Kostenplaatsen					
	5200.0030	434.358	Verlaging licentiekosten i.v.m. opzeggen aantal licenties	43.000-	i
	5500.0020	434.999	Het bedrag dat in 2016 beschikbaar is voor 'energiebesparende maatregelen' aan gemeentelijke gebouwen wordt niet geheel besteed. Voorgesteld wordt het restant over te hevelen naar 2017 via de reserve jaarovergang.	26.272-	i
	5200.0500	434.300	De werkelijke kosten voor de verplichte taxatie van de gemeentelijke gebouwen/inventaris vallen lager uit.	9.000-	i
	5200.0130	411.000	Overheveling deel dekking salariskosten KCC1e 2e lijn	6.257-	i
	5300.0250	430.000	Overheveling deel inhuur P&C naar 2017	5.546-	i
	5600.0260	461.000	Verlaging kap.lst.agv doorschuiven investering Bladzuiger naar	4.790-	i
	5600.0260	461.000	Verlaging kap.lst.agv doorschuiven/wijziging investering Trilwals	2.960-	i
	5600.0260	461.000	Verlaging kap.lst.agv doorschuiven investering 'Bulkwagen' naar 2017	2.949-	i
	5200.0030	434.358	Aanschaf juridische kennisbank (4 ^e kwartaal)	3.000	i
	5500.0100	430.000	In verband met een nieuw schoonmaakcontract (schoonmaak sportgebouwen) is het noodzakelijk voor 2016 de raming te verhogen	5.000	i
	5600.0260	434.349	Overschrijding op het budget a.g.v. inspectie en onderhoud aan de hijsinstallatie in de garage	5.000	i
	5600.0259	430.000	Nieuwe schoonmaakovereenkomst en indexering Talmaweg	8.530	i
	5600.0260	434.347	Extra (onvoorzien) onderhoud aan een vrachtwagen	10.000	i
	5600.0263	434.347	Ouderdom van de reinigungsauto's heeft extra onderhoud tot	10.000	i
	5500.0020	460.053	Bijstelling a.g.v. extra gemaakte kosten i.v.m. treffen maatregelen legionella zwembad De Breede te Warffum	16.000	i
	5500.0100	434.350	Extra budget benodigd voor sporthal De Mencke inzake herinrichting en achterstand schoonmaakwerkzaamheden	20.000	i
	5300.0250	430.000	Inhuur extra capaciteit P&C voor goede invulling vernieuwing BBV en zaken die blijven liggen	50.400	i
	5200.0010	822.001	toevoeging contante waarde is 2% i.p.v. 4% (cf.notitie grondexpl.)	33.783-	i
	5300.0260	834.999	De lumpsumvergoeding van NCG inzake de aardbevingsproblematiek bedraagt voor 2016 € 270.000. Dat is 10.000 minder dan begroot.	10.000-	i
	Totaal	incidenteel structureel	103.418 -	188.820 -	Overheveling naar 2017 RJO
	Totale mutatie	Incidenteel overschot - 2016 Structureel tekort - 2016	- -	85.402 -	589.672

Mutaties in investeringen						
7900.0007	433.200	De vervanging van de 'Trilwals' op de gemeentewerf hoeft niet plaats te vinden. Voorgesteld wordt vanuit dit krediet € 15.000 toe te voegen aan het krediet voor het vervangen van de 'Houtversnipperaar' aangezien deze investering te laag is opgenomen. Per saldo vervalt daarmee een investeringsbedrag van € 12.389	27.389-		i	
7560.0030	433.200	Het beschikbaar gestelde krediet voor vervanging van de 'Houtversnipperaar' is te laag opgenomen. Voorgesteld wordt om € 15.000 van het krediet voor vervanging van de 'Trilwals' over te hevelen naar dit krediet, de 'Trilwals' wordt namelijk niet vervangen.	15.000		i	
7830.0016	463.016	Kapitaalverstrekking Exploitatieplan Scherphorn Noord	107.229		i	
7830.0018	463.018	Kapitaalverstrekking Exploitatieplan Almersma	34.716-		i	
7830.0021	863.021	Kapitaalverstrekking Exploitatieplan LTS-locatie		17.737	i	
7830.0022	433.201	Voormalig niet in exploitatie genomen gronden	4.901.392			
7830.0022	433.201	Vrijval deel voorziening tekorten exploitaties De Laan Zuid	2.631.541-			
7830.0022	433.201	Vrijval deel voorziening tekorten exploitaties De Laan Zuid	1.210.086-			
7830.0023	433.201	Gronden in erfpacht	78.701			
Mutaties in reserves en voorzieningen						
8000.0901	860.901	Over te hevelen posten van 2016 naar 2017		589.672		
8000.0901	460.901	Project economie en arbeidsmarkt	22.570			
8000.0901	460.901	Centrumvisie Uithuizen	96.206			
8000.0902	860.902	Hogere rente a.g.v. werkelijke stand voorziening dubieuze debiteuren op 1-1-2016 (rekening 2015) t.g.v. Algemene reserve		4.650		
8000.0206	860.206	Vervallen rente a.g.v. bereiken toegestane maximale hoogte reserve		2.180-		
8000.0401	860.401	Toevoeging restant voorziening onderhoud onderwijshuisvesting		40.375		
8000.0005	460.005	Lagere onttrekking reserve Personeelsbeleid a.g.v. beëindigen WGA uitkering	4.791-			
8500.0258	434.449	10% extra kosten bij oplevering definitief rapport Baggerplan 2016 - 2025	812			
8500.0261	442.559	Bijdrage in de realisatie van de spoorlijn Roodeschool - Eemshaven	400.000			
8500.0455	460.455	Vrijval restantbedrag voorziening onderhoud onderwijshuisvesting	42.015			
8500.0260	434.402	Gedeelte van het herstraatwerk wordt in 2017 gedaan	100.000-			
8500.0257	422.000	toevoeging contante waarde is 2% i.p.v. 4% (cf. notitie	33.783-			
8500.0857	460.857	Overheveling kosten woonrijp maken exploitatie De Laan Zuid naar nieuw ingestelde voorziening	579.065			
8500.0858	860.857	Overheveling kosten woonrijp maken exploitatie De Laan Zuid naar nieuw ingestelde voorziening woonrijp maken grondexploitaties		579.065		
8500.0857	460.857	Gedeeltelijke vrijval van de voorziening tekorten exploitaties (NIEGG) t.g.v. het actief 'voormalige niet in exploitatie genomen gronden' onder de materiele vaste activa	3.841.627			